

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU15

Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag som innebär att 2018 års ändringsdirektiv till det fjärde penningtvättsdirektivet – det s.k. femte penningtvättsdirektivet – genomförs i svensk rätt. Direktivet syftar till att förbättra det nuvarande ramverket i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt med tanke på den ökade användningen av nya tekniska tjänster och risker kopplade till virtuella valutor. Förslagen i propositionen medför ändringar i ett flertal lagar på finansmarknadsområdet.

Utskottet anser att regeringen bör undersöka möjligheterna att införa ytterligare sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna om verkligt huvudmannaskap enligt registerlagen och återkomma till riksdagen i den frågan.

Bland lagförslagen återfinns förslag till ändringar i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (härefter penningtvättslagen). Denna lag är också föremål för ändringsförslag i regeringens proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag, som behandlas av finansutskottet i betänkande 2019/20:FiU12 och som riksdagen ska besluta om under hösten 2019. För att uppnå en lagteknisk samordning av förslagen föreslår utskottet en ändring i 1 kap. 2 § penningtvättslagen. Utskottets förslag, som är av redaktionell karaktär, framgår av bilaga 3.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2020.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:150 Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	6
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande.....	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	43

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,
 2. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
 3. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
 4. lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
 5. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
 6. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
 7. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
 8. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
 9. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
 10. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
 11. lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,
 12. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism med den ändringen att 1 kap. 2 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,
 13. lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän,
 14. lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:150 punkterna 1–14.

Stockholm den 12 november 2019

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Björn Wiechel (S) och Sofia Westergren (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2018/19:150 Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism föreslår regeringen hur 2018 års ändringsdirektiv till det fjärde penningtvättsdirektivet¹ (härefter femte penningtvättsdirektivet) ska genomföras i svensk rätt. Medlemsstaterna ska införliva direktivet i nationell lagstiftning senast den 10 januari 2020.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag och synpunkter.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

I avsnitt 3 i propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen. Den 24 juli 2019 antog Europeiska kommissionen ett paket för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Paketet utgör startpunkten för ytterligare förbättringar i verkställandet och genomförandet av befintlig lagstiftning och för eventuella framtida lagstiftningsmässiga och institutionella reformer. Statssekreterare Ulf Holm överlade med utskottet i oktober 2019 om kommissionens paket för bekämpning av penningtvätt. I sammanhanget lämnade statssekreteraren även viss information mot bakgrund av finansutskottets initiativ 2018/19:FiU42 En utredning om åtgärder för att stärka arbetet mot penningtvätt som beslutades av riksdagen i juni 2019.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen hur det femte penningtvättsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. Direktivet är en del av en åtgärdsplan för att stärka kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism som kommissionen antagit efter avslöjandena i Panamadokumenterna i april 2016. Direktivet syftar till att förbättra det unionsrättsliga regelverket särskilt med tanke på den ökade användningen av nya tekniska tjänster och risker kopplade till virtuella valutor. Direktivet reglerar t.ex. virtuella valutor och förbetalda kort, och fler aktörer än tidigare omfattas av begreppet verksamhetsutövare. Finansunderrättelseenheter kommer att få större tillgång till uppgifter, och samarbetet mellan tillsynsmyndigheter ska förbättras. Direktivet innehåller även skärpta åtgärder som ska vidtas när en kund är etablerad i ett s.k. högriskredjeländ. Vidare ska skyddet för s.k. visseblåsare stärkas.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018 om ändring i direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU.

Vissa delar i direktivet omfattas redan av svensk lag. De lagförslag som läggs fram i propositionen berör i huvudsak följande:

- Fler kategorier av företag och aktörer ska anses vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagstiftningen. Även den krets som verksamhetsutövare ska lämna uppgifter till utökas.
- Skärpta åtgärder för kundkännedom ska vidtas i förhållande till kunder i högriskredjeländer. Utrymmet för att vidta förenklade åtgärder för kundkännedom vid transaktioner med virtuella valutor ska begränsas.
- Skyddet mot repressalier vid rapportering av misstänkt penningtvätt stärks framför allt vad gäller rätten till skadestånd.
- Finansinspektionen ska i större utsträckning samarbeta och utbyta information med utländska tillsynsmyndigheter.

Lagändringarna i propositionen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2020.

Utskottets överväganden

Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som innebär att 2018 års ändringsdirektiv till det fjärde penningtvättsdirektivet genomförs i svensk rätt. Förslagen medför ändringar i ett flertal lagar på finansmarknadsområdet.

Utskottet anser att regeringen bör undersöka möjligheterna att införa ytterligare sanktioner vid överträdelser av registerlagen och återkomma till riksdagen i den frågan.

Bland lagförslagen återfinns förslag till ändringar i penningtvättslagen. Denna lag är också föremål för ändringsförslag i regeringens proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag, som behandlas av finansutskottet i betänkande 2019/20:FiU12 och som riksdagen ska besluta om under hösten 2019. För att uppnå en lagteknisk samordning av förslagen föreslår utskottet en ändring i 1 kap. 2 § penningtvättslagen. Utskottets lagförslag finns i bilaga 3.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2020.

Propositionen

Penningtvättslagen

Regeringen föreslår att fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen och anses som verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen. Därmed kommer de att underkastas den tillsyn och de krav på bl.a. kontroll av personer i ledande position som följer av lagen (1996:1006) om valutaväxling. Vidare föreslås att fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk ska vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Listan över vilka som ska omfattas av tillsyn utökas alltså och framgår av penningtvättslagens 1 kap. 2 §.

Kundkännedom

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare vidta åtgärder för kundkännedom. Om kundkännedom inte uppnås får en affärsförbindelse inte etableras, och i vissa fall krävs att etablerade affärsförbindelser avslutas. Av detta följer att verksamhetsutövare inte kan tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack. I penningtvättslagen finns i dag ett förbud mot att tillhandahålla anonyma konton eller motböcker. Regeringen föreslår att lagen kompletteras med ett uttryckligt förbud mot att tillhandahålla anonyma värdefack (2 kap. 6 § penningtvättslagen).

Penningtvättslagen är teknikneutral och utesluter inte att en verksamhetsutövare vid identifiering och kontroll av en kund använder sig av t.ex. elektronisk identifiering. Regeringen föreslår att det i penningtvättslagen uttryckligen ska framgå att de medel för identifikation som nämns i femte penningtvättsdirektivet kan användas för att kontrollera kundkännedom (3 kap. 7 § penningtvättslagen).

Verksamhetsutövare har ett stort ansvar att utreda sina kunder och deras ekonomiska intressen och åtaganden. De har en skyldighet att utreda en kunds verkliga huvudman eller huvudmän, och utredningen ska omfatta åtminstone en sökning i registret över verkliga huvudmän. Verksamhetsutövare kan göra denna sökning på egen hand. Det bör därför inte ställas krav på att verksamhetsutövaren ska kunna visa upp ett särskilt bevis eller registerutdrag över att en kontroll har gjorts. I stället ska verksamhetsutövaren kunna visa att kravet har uppfyllts. Regeringen vill att dessa skyldigheter ska framgå av penningtvättslagen (3 kap. 8 §). Åtgärder för kundkännedom ska vidtas inte bara gentemot nya kunder utan även gentemot befintliga kunder vid lämpliga tidpunkter, det kan t.ex. handla om en rättslig skyldighet att kontrollera en kund under löpande kalenderår enligt någon speciallag på området. Detta ska framgå av 3 kap. 13 § penningtvättslagen.

Direktivet skärper kraven på övervakning som verksamhetsutövare ska utöva avseende kunder i högriskredjeländer. Kontrollen, som beskrivs i 3 kap. 17 § penningtvättslagen, ska avse pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner och omfatta inhämtande av

- ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen
- ytterligare information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och art
- information om kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska situation samt om varifrån kundens eller den verkliga huvudmannens ekonomiska medel kommer
- godkännande från en behörig beslutsfattare att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse.

Enligt det femte penningtvättsdirektivet ska de ovan angivna åtgärderna för kundkännedom alltid vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner med en kund i ett högriskredjeländ. Avsikten är att bestämmelserna ska tillämpas från kund till kund, inte från land till land. Om skärpta åtgärder för

kundkännedom inte leder till nödvändig kännedom, får en betalning inte genomföras. Bestämmelsen om skärpta åtgärder för kundkännedom vid korrespondentförbindelser ska gälla när en förbindelse som innefattar en betalning etableras (3 kap. 18 § penningtvättslagen).

Tröskelvärdena i bestämmelsen om elektroniska pengar sänks. Förenklade åtgärder för kundkännedom ska få tillämpas endast om en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom något annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro. Det högsta belopp som får lagras på instrumentet sänks från 250 till 150 euro. Dessutom sänks den månatliga gränsen för betalningstransaktioner med instrumentet från 250 till 150 euro. Beloppsgränsen för när åtgärder för kundkännedom ska vidtas vid kontantinlösen eller kontantuttag sänks från 100 till 50 euro (3 kap. 31 § penningtvättslagen).

Enligt regeringens mening bör det också i fortsättningen vara möjligt att använda anonyma betalningsinstrument. Regeringen föreslår en bestämmelse i penningtvättslagen om att kreditinstitut och finansiella institut ska få ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES endast om instrumentet uppfyller de krav som ställs för motsvarande instrument som getts ut inom EES (3 kap. 32 § penningtvättslagen).

Rapportering och skydd mot repressalier

Finanspolissektionen vid Polismyndigheten är finansunderrättelseenhet vid tillämpning av regelverket kring penningtvätt och finansiering av terrorism. På begäran av Finanspolissektionen ska t.ex. verksamhetsutövare utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism. Uppgiftsskyldigheten i förhållande till Finanspolissektionen gäller direkt. Regeringen föreslår att även Säkerhetspolisen ska omfattas av uppgiftsskyldigheten och kunna begära uppgifter från t.ex. verksamhetsutövare om det behövs för att utreda finansiering av terrorism (4 kap. 6 § penningtvättslagen).

Bestämmelsen om rapporteringssystem ska – utöver anställda och uppdragstagare – omfatta andra som på liknande grund deltar i verksamheten. En verksamhetsutövare ska vara skyldig att ha de rutiner och vidta de åtgärder som behövs för att skydda dem som omfattas av bestämmelsen från hot, hämnd eller fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelse av bestämmelserna i penningtvättslagen eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Verksamhetsutövare ska förbjudas att utsätta dessa personer för repressalier på grund av en sådan anmälan (6 kap. 4 § penningtvättslagen).

Regeringen föreslår att formuleringen om förbud mot repressalier i penningtvättslagen ska förtydligas på så sätt att förbudet även omfattar åtgärder som kan betraktas som hämnd. Detta ska uttryckligen anges i 6 kap. 4 a § penningtvättslagen.

Skadestånd

Regeringen föreslår ett nytt kapitel i penningtvättslagen som reglerar rätten till skadestånd i penningtvättsmål (6 a kap. penningtvättslagen). En verksamhetsutövare som bryter mot förbuden mot repressalier ska betala ersättning för den skada som uppkommer. Skadeståndet kan avse både ersättning för den förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär. Ersättning som avser en förlust som uppkommit efter det att anställningen upphört får bestämmas till högst det belopp som anges i anställnings-skyddslagen. Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort (6 a kap. 1 § penningtvättslagen). Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för repressalier, är det verksamhetsutövaren som ska visa att repressalier inte har förekommit (6 a kap. 2 § penningtvättslagen).

Mål som gäller en anställd eller någon som fullgör praktik hos verksamhetsutövaren eller som utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft, ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister (arbetstvistlagen). Mål som gäller någon annan person ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten (6 a kap. 3 § penningtvättslagen). I mål som gäller en anställd eller någon som hos verksamhetsutövaren fullgör praktik eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft, ska bestämmelserna i medbestämmandelagen tillämpas när det gäller den tid inom vilken förhandling ska begäras eller talan väckas, och förlorad talerätt på grund av preskription (6 a kap. 4 § penningtvättslagen).

Sekretessfrågor

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett mål om skadestånd enligt penningtvättslagen. I ett mål om skadestånd gäller sekretess för uppgifter om en enskilds affärs- och driftsförhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs (36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)). Mål om skadestånd enligt penningtvättslagen är av samma karaktär som mål om tillämpningen av diskrimineringslagen (2008:567) och lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden (visselblåsarlagen). Den nya sekretessbestämmelsen bör därför placeras i 36 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen.

Med det femte penningtvättsdirektivet införs detaljerade bestämmelser om samarbetet mellan myndigheter som har tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut och andra myndigheter som omfattas av tystnadsplikt. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter som utövar tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut vid tillämpningen av det direktivet i

största möjliga utsträckning samarbetar med varandra. Tystnadsplikten får inte utgöra hinder för utbyte av information. En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Utgångspunkten är att de svenska tillsynsmyndigheterna samarbetar och utbyter information med sina utländska motsvarigheter i den mån sekretess eller andra bestämmelser inte hindrar det. En prövning av om en uppgift omfattas av sekretess ska alltid göras i det enskilda fallet.

För att genomföra det femte penningtvättsdirektivet ska en skyldighet för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information införas i de rörelselagar på finansmarknadsområdet som inte redan innehåller en sådan skyldighet, t.ex. föreslås att lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter få en ny 19 a § där detta framgår.

När det gäller utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter i Sverige finns det sedan den 1 januari 2018 en samordningsfunktion placerad inom Polismyndigheten. Samordningsfunktionen leds av en stab på fyra personer. I samordningsfunktionen är 17 organisationer med ansvar för arbetet mot penningtvätt representerade. Samordningsfunktionen ska publicera nationella riskbedömningar vartannat år.

Registerlagen

Regeringen föreslår att lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän (härefter registerlagen) ska förtydligas i fråga om trust. Skyldigheterna att dokumentera, tillhandahålla och registrera uppgifter över verkliga huvudmän ska gälla såväl fysiska som juridiska personer som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust. Eftersom en trust inte är en juridisk person enligt svensk rätt saknar den rättskapacitet, och en trust har därför inga skyldigheter enligt registerlagen. Skyldigheterna gäller i stället den som förvaltar trusten. För att registerlagen ska omfatta också den som har en ställning som är likvärdig med en förvaltare i en juridisk konstruktion som liknar en trust ska lagen omformuleras (2 kap. 7 § registerlagen).

Vidare ska tillämpningsområdet för registerlagen utvidgas så att det framgår att registerlagen ska vara tillämplig på utländska fysiska personer som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust (1 kap. 2 § registerlagen). Uppgifterna ska anmälas till registret över verkliga huvudmän senast fyra veckor från det att förvaltarens uppdrag inleds (2 kap. 3 och 7 §§ registerlagen).

Registerlagen innehåller i dag inte någon skyldighet för verkliga huvudmän i en juridisk person att tillhandahålla de uppgifter som behövs för att den juridiska personen ska kunna inhämta och förfoga över uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap. För att genomföra det femte penningtvättsdirektivet bör det dock införas en sådan skyldighet. Uppgiftsskyldigheten ska kompletteras med en möjlighet för den juridiska personen att vända sig till Bolagsverket för att begära att den verkliga huvudmannen i den juridiska

personen ska föreläggas att tillhandahålla de aktuella uppgifterna, och vara skyldig att betala vite om detta inte görs (2 kap. 2 § och 3 kap. 7 § registerlagen).

Om ett föreläggande att rätta en uppgift eller lämna korrekt information inte följs ska Bolagsverket få besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret över verkliga huvudmän, samt förelägga den juridiska personen eller den som förvaltar en trust att lämna in en ny anmälan. Bolagsverkets beslut ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol (3 kap. 9–10 §§ registerlagen).

Ikraftträdande

Femte penningtvättsdirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 10 januari 2020 och de nationella bestämmelser som genomför direktivet ska tillämpas fr.o.m. samma tidpunkt. Regeringen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2020.

Reglerna om verkliga huvudmän i trustar och om begränsningar för kreditinstitut och finansiella institut att ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES i vissa fall ska dock tillämpas fr.o.m. den 10 mars 2020 respektive den 10 juli 2020. Lagändringarna i 3 kap. 32 § penningtvättslagen föreslås därför träda i kraft först den 1 juli 2020.

Konsekvenser

Regeringen gör bedömningen att endast ett begränsat antal företag kommer att omfattas av de nya kategorierna av verksamhetsutövare. Den administrativa bördan för dessa verksamhetsutövare kommer att öka markant. Den administrativa bördan för nuvarande verksamhetsutövare ökar i begränsad utsträckning. Förslagen har inga offentligfinansiella effekter. De eventuella merkostnader som förslagen kan medföra för myndigheter och domstolar ska hanteras inom befintliga ramar.

Förslaget till ökat skydd mot repressalier bedöms kunna bidra till förbättringar av den sunda konkurrensen mellan företagen, eftersom det kan antas att konkurrensskadliga missförhållanden avslöjas i något högre grad. Det innebär även i förlängningen att anställningstryggheten ökar, framför allt för arbetstagare som inte omfattas av anställningsskyddslagen.

Inom finanssektorn borde nya regler om utbyte och spridning av information påtagligt förbättra samarbetet bland tillsynsmyndigheter på området bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och stärka europeiska bankmyndighetens roll när det gäller att säkerställa att unionens regler följs och förbättra samarbetet i frågor med koppling till bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag som innebär att 2018 års ändringsdirektiv till det fjärde penningtvättsdirektivet genomförs i svensk rätt. Förslagen medför ändringar i ett flertal lagar på finansmarknadsområdet.

Vad gäller frågan om sanktioner mot juridiska eller fysiska personer som inte uppfyller vissa krav på uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt registerlagen, noterar utskottet att regeringen inte föreslår några andra möjligheter för Bolagsverket än den nuvarande ordningen att utdöma vite. Det förekommer att juridiska personer används endast som verktyg för att begå ekonomisk brottslighet, och i de fallen saknas normalt sett avsikt att betala ett eventuellt vite. Utskottet instämmer därför i Ekobrottsmyndighetens kritik att vite kan vara en otillräcklig sanktionsåtgärd för att komma till rätta med problemet. Utskottet anser att regeringen bör undersöka möjligheterna att införa ytterligare sanktioner vid överträdelse av registerlagen och återkomma till riksdagen i denna fråga.

För att uppnå en lagteknisk samordning med förslagen till ändringar i penningtvättslagen i regeringens proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslår utskottet en ändring i 1 kap. 2 § penningtvättslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:150 Skärpta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet²

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 b §, och närmast före 7 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

I denna lag avses med

1. *valutaväxling*: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och

3. *finansiellt institut*: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling eller annan finansiell verksamhet.

Samarbete och utbyte av information

7 b §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Lagen omtryckt 2004:319. Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:639.

³ Senaste lydelse 2010:759.

*samarbeta och utbyta information
med
– andra behöriga myndigheter,
och
– Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ att 10 kap. 5 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 §³

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
- Europeiska bankmyndigheten,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

³ Senaste lydelse 2012:191.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ att 13 kap. 6 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

6 a §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med *utländska* behöriga myndigheter, Europeiska bankmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten i *den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.*

Finansinspektionen ska, *i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen,* i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- *andra* behöriga myndigheter,
- Europeiska bankmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, och
- *Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2014:982.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet²

dels att nuvarande 10 a § ska betecknas 10 b §,

dels att rubriken närmast före 10 a § ska sättas närmast före 10 b §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, och närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samarbete och utbyte av information

10 a §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin verksamhet enligt denna lag samarbeta och utbyta information med

– andra behöriga myndigheter, och

– Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse av 10 a § 2014:556.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ att 23 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

5 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av direktivet om marknader för finansiella instrument, förordningen om marknader för finansiella instrument och öppenhetsdirektivet, samarbeta och utbyta information med

1. behöriga myndigheter,
2. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
3. Europeiska systemrisknämnden,
4. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),
5. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,
6. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och
7. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruksmarknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruks-

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

1. *andra* behöriga myndigheter,
4. *Europeiska centralbanken,*
5. byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer),
6. offentliga organ som har behörighet för tillsyn över spotmarknader och auktionsmarknader,
7. behöriga myndigheter, registerförvaltare och andra offentliga organ som har uppdrag att utöva tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 421/2014, och
8. offentliga organ som är ansvariga för tillsyn, förvaltning och reglering av fysiska jordbruksmarknader enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruks-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2017:679.

produkter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.	produkter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

6 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs¹ att 36 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 kap.

4 §²

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. mål om kollektivavtal, och
2. mål om tillämpningen av
 - lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
 - lagen (1982:80) om anställningsskydd,
 - 6 kap. 7–12 §§ skollagen (2010:800),
 - 31–33 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning,
 - 4–11 §§ lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
 - 16 och 17 §§ föräldraledighetslagen (1995:584),
 - 3–7 §§ lagen (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning,
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567), *eller*
 - 2 och 5 kap. diskrimineringslagen (2008:567),
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden,
 - lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, *eller*
 - 6 a kap. lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2016:750.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 4 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av betalkontodirektivet och betaltjänstdirektivet, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbeta och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får delegera uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett betalningsinstitut som står under dess tillsyn till en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:175.

8 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs¹ att 17 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

3 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2015:700.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs¹ att 5 kap. 4 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §²

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet, i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG, i den ursprungliga lydelsen, samarbeta och utbyta information med motsvarande behöriga myndigheter inom EES. Samarbete och informationsutbyte ska även ske med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker, Europeiska kommissionen, Europeiska bankmyndigheten och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på utgivare av elektroniska pengar.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska centralbanken,
- nationella centralbanker,
- Europeiska kommissionen, och
- Europeiska bankmyndigheten.

En behörig myndighet inom EES får närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen.

Finansinspektionen får till en behörig myndighet i ett annat land inom EES överlåta uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller ombud till ett institut för elektroniska pengar som står under dess tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:176.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ att 13 kap. 10 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

10 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden, i den utsträckning som följer av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten,
- Europeiska systemrisknämnden, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs¹ att det i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska införas en ny paragraf, 19 a §, och närmast före 19 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samarbete och utbyte av information

19 a §

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter, och*
- Europeiska centralbanken.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 6 och 15 §§, 3 kap. 7, 8, 13, 17, 18 och 31 §§, 4 kap. 6 §, 6 kap. 4 §, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 §, och rubrikerna närmast före 2 kap. 6 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 a kap.,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 32 § och 6 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:125 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spelagen (2018:1138),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisions-tjänster som inte omfattas av 17,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket, *eller*

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än *den* som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21.

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, *eller*

23. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Förbud mot anonyma konton och korrespondentförbindelser med brevlådebanker**2 kap.****Förbud mot anonyma tjänster och korrespondentförbindelser med brevlådebanker**

6 §

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte *föra* anonyma konton *eller* utfärda anonyma motböcker.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte *tillhandahålla* anonyma konton, motböcker *eller värdefack*.

Fysiskt skydd och förbud mot repressalierSkydd och förbud mot repressalier

15 §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, *hämnd* eller *andra* fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, *en* uppdragstagare eller *någon* annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.

3 kap.

7 §

En verksamhetsutövare ska identifiera kunden och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar eller registerutdrag eller genom andra uppgifter och handlingar från en oberoende och tillförlitlig källa.

När första stycket tillämpas får man använda medel för elektronisk identifiering och betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Andra säkra

identifieringsprocesser på distans eller på elektronisk väg som är reglerade, erkända, godkända eller accepterade av relevanta myndigheter får också användas.

Om kunden företräds av en person som uppger sig handla på kundens vägnar, ska verksamhetsutövaren kontrollera den personens identitet och behörighet att företräda kunden.

8 §

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. *En sådan utredning ska åtminstone avse sökning i registret över verkliga huvudmän enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.* Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Om kunden är en juridisk person och det efter åtgärder enligt första stycket står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman, ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman. Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats enligt första stycket inte är den verkliga huvudmannen.

13 §

En verksamhetsutövare ska löpande och vid behov följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden enligt 7, 8 och 10–12 §§ är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare som är ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut ska vidta åtgärder som avses i första stycket även när kontakt måste tas med kunden för att fullgöra skyldigheterna att granska finansiella konton enligt lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid

automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton.

17 §

Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som av *Europeiska kommissionen* har identifierats som ett högrisk-tredjeland.

Skärpta åtgärder enligt 16 § ska vidtas vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett land utanför EES som har identifierats som ett högrisk-tredjeland av *Europeiska kommissionen*.

Sådana åtgärder ska åtminstone avse skärpning av övervakningen av pågående affärsförbindelser och bedömningen av enstaka transaktioner enligt 4 kap. 1 § och omfatta inhämtande av

1. ytterligare information om kunden och den verkliga huvudmannen,

2. ytterligare information om affärsförbindelsens eller den enstaka transaktionens syfte och art,

3. information om kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska situation och varifrån kundens och den verkliga huvudmannens ekonomiska medel kommer, och

4. godkännande från en behörig beslutsfattare att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse.

Sådana åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

1. den juridiska personen omfattas av denna lag eller motsvarande krav enligt utländsk rätt,

2. risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kunden inte bedöms som hög vid riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, och

3. kunden tillämpar rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där kunden finns eller har hemvist.

Skärpta åtgärder behöver inte vidtas i förhållande till filialer eller dotterföretag till juridiska personer som är etablerade inom EES, om

1. den juridiska personen omfattas av denna lag eller motsvarande krav enligt utländsk rätt,

2. risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kunden inte bedöms som hög vid riskbedömning enligt 2 kap. 3 §, och

3. kunden tillämpar rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där kunden finns eller har hemvist.

18 §

Vid *korrespondentförbindelser* mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket

När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som

1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut *med hemvist utanför EES* ska *verksamhetsutövare* utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ *alltid*

avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut *från ett land utanför EES*, ska *verksamhetsutövaren* utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ *åtminstone*

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från behörig beslutsfattare innan *en ny korrespondentförbindelse* och

4. inhämta godkännande från *en* behörig beslutsfattare innan *korrespondentförbindelsen* ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

31 §

En verksamhetsutövare får besluta att inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 7, 8 och 10–13 §§ i fråga om elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, om

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 250 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

1. betalningsinstrumentet inte kan återuppladdas eller har en månatlig gräns för penningtransaktioner på ett belopp motsvarande högst 150 euro och endast kan användas för betalning i Sverige,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 250 euro,

2. det högsta belopp som lagras elektroniskt inte överstiger ett belopp motsvarande 150 euro,

3. betalningsinstrumentet kan användas uteslutande för inköp av varor eller tjänster,

4. betalningsinstrumentet inte kan finansieras med anonyma elektroniska pengar, och

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 100 euro.

5. kontantinlösen eller kontantuttag av de elektroniska pengarnas penningvärde inte får ske med belopp som överstiger motsvarande 50 euro.

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om utgivaren av *instrument för* elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och

Förenklade åtgärder för kundkännedom enligt första stycket får tillämpas endast om

1. utgivaren av elektroniska pengar övervakar affärsförbindelserna och transaktionerna så noga

transaktionerna så noga att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §.

att ovanliga eller misstänkta transaktioner kan upptäckas enligt 4 kap. 1 §, *eller*

2. en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom något annat medel för distanskommunikation avser ett belopp som uppgår till motsvarande högst 50 euro.

32 §

Kreditinstitut och finansiella institut får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES bara om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.

4 kap.

6 §

På begäran av Polismyndigheten ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten begär.

På begäran av Polismyndigheten *eller Säkerhetspolisen* ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller *något* annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten *eller Säkerhetspolisen* begär.

6 kap.

4 §²

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda *och* uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

En verksamhetsutövare ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda, uppdragstagare *och andra som på liknande grund deltar i verksamheten* och som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller

² Senaste lydelse 2018:332.

föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

För verksamhetsutövare som omfattas av förordning (EU) 2015/847 ska rapporteringssystemen även möjliggöra anmälningar av misstänkta överträdelser av bestämmelserna i den förordningen.

4 a §

En verksamhetsutövare ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

En verksamhetsutövare får inte utsätta en anställd, en uppdragstagare eller någon annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har gjort en anmälan.

6 a kap. Skadestånd

1 §

En verksamhetsutövare som bryter mot 2 kap. 15 § andra stycket eller 6 kap. 4 a § andra stycket ska betala ersättning för den skada som uppkommer. Skadeståndet kan avse både ersättning för den förlust som uppkommer och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär.

Ersättning som avser en förlust som uppkommit efter det att en anställning upphört får bestämmas till högst det belopp som anges i 39 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Om det är skäligt får skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

2 §

Om den som anser sig ha blivit utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att

anta att han eller hon har blivit utsatt för repressalier, är det verksamhetsutövaren som ska visa att några repressalier inte har förekommit.

3 §

Mål enligt 1 § som rör en anställd eller någon som fullgör praktik hos verksamhetsutövaren eller som utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. I sådana mål ska även den som fullgör praktik eller som utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft anses som arbetstagare. Den verksamhetsutövare hos vilken praktiken eller arbetet utförs ska anses som arbetsgivare. Detta gäller också när reglerna om tvisteförhandling i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas.

Mål enligt 1 § som rör någon annan än den som avses i första stycket ska prövas av allmän domstol och handläggas enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål där förlikning om saken är tillåten.

4 §

I mål som avses i 3 § första stycket ska följande bestämmelser i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet tillämpas:

- 64 § om tidsfrist för att påkalla förhandling,*
- 65 § om tidsfrist för att väcka talan,*
- 66 § om förlängd tidsfrist för den som inte företräds av en arbetstagarorganisation, och*
- 68 § om förlorad talerätt på grund av preskription.*

Lydelse enligt prop. 2018/19:125 Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19, 21 och 22. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21–23. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 20 finns i 8 kap. rättegångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner för att skydda anställda och andra företrädare enligt 2 kap. 15 §, och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas *till Polismyndigheten* enligt 4 kap. 6 §, enligt 4 kap. 6 §,
14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,
15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,
16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,
17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,
18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,
19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,
20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och
21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020 i fråga om 3 kap. 32 § och i övrigt den 1 januari 2020.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 1 kap. 1, 2 och 7 §§, 2 kap. 2, 7 och 8 §§ och 3 kap. 4, 7, 9 och 10 §§ och rubrikerna närmast före 2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 2 kap. 7 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag syftar till att genom krav på ökad insyn och registrering av verkliga huvudmän i juridiska personer samt trustar och liknande juridiska konstruktioner förhindra att juridiska personer eller konstruktioner utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

För att förhindra att juridiska personer eller trustar utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism finns i denna lag bestämmelser om krav på registrering av verkliga huvudmän i juridiska personer och trustar.

Med trustar avses i denna lag även liknande juridiska konstruktioner.

2 §²

Lagen är tillämplig på

1. svenska juridiska personer,
2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige, och
3. fysiska personer som har hemvist i Sverige och som förvaltar trustar eller liknande juridiska konstruktioner.

2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige,

3. fysiska personer med hemvist i Sverige som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust, och

4. fysiska personer med hemvist i utlandet som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust.

Lagen är inte tillämplig på

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

² Senaste lydelse 2018:1349.

1. staten, landsting, kommuner och kommunalförbund samt juridiska personer över vilka staten, landsting, kommuner och kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande,

2. aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller motsvarande marknad utanför EES,

3. dödsbon, och

4. konkursbon.

1. staten, landsting, kommuner eller kommunalförbund eller juridiska personer som staten, landsting, kommuner eller kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande över,

3. dödsbon, eller

7 §

En fysisk person ska antas vara verklig huvudman i en trust eller liknande juridisk konstruktion, om han eller hon

1. är instiftare,

2. är förvaltare eller, om förvaltaren är en juridisk person, företrädare för förvaltaren,

3. är beskyddare,

4. är förmånstagare eller tillhör förmånstagarkretsen, eller

5. på annat sätt utövar den yttersta kontrollen över trusten eller den juridiska konstruktionen.

En fysisk person ska antas vara verklig huvudman i en trust, om han eller hon

5. på något annat sätt utövar den yttersta kontrollen över trusten.

2 kap.

2 §

En juridisk person ska på begäran av en myndighet utan dröjsmål lämna ut den dokumentation som anges i 1 §.

En juridisk person ska på begäran av en verksamhetsutövare tillhandahålla den dokumentation som anges i 1 §, om verksamhetsutövaren genomför åtgärder för kundkännedom med anledning av en transaktion eller en affärsförbindelse med den juridiska personen.

En verklig huvudman i en juridisk person ska på begäran av den juridiska personen tillhandahålla de uppgifter som anges i 1 § första stycket första meningen.

Truster

7 §

För en fysisk person som är förvaltare av en trust eller liknande juridisk konstruktion gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§.

För en fysisk eller juridisk person som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust gäller det som sägs om en juridisk person i 1–3 §§ i fråga om trusten.

Vid tillämpningen av 3 § andra stycket ska fristen räknas från det att förvaltarens uppdrag inleds.

När 3 § andra stycket tillämpas ska fristen räknas från det att verksamheten startar.

Utländska juridiska personer med hemvist inom EES

Undantag

8 §

För en utländsk juridisk person med hemvist inom EES som driver verksamhet i Sverige gäller inte 3 §, om den juridiska personen anmält uppgifter om sin verkliga huvudman i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

Bestämmelsen i 3 § gäller inte om uppgifter om verklig huvudman i en juridisk person eller trust har anmälts i ett centralt register över verkliga huvudmän i en annan stat inom EES.

3 kap.

4 §

Om det kan antas att uppgifter i registret över verkliga huvudmän är felaktiga, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgifterna eller visa att de är korrekta. Detsamma gäller om uppgifterna i en anmälan om registrering kan antas vara felaktiga.

Om det kan antas att en uppgift i en anmälan om registrering eller i registret över verkliga huvudmän är felaktig, får Bolagsverket förelägga den juridiska personen att rätta uppgiften eller visa att den inte är felaktig.

Om föreläggandet inte följs, får Bolagsverket besluta att uppgiften inte ska registreras eller att uppgiften ska tas bort från registret och förelägga den juridiska personen att lämna in en ny anmälan.

7 §

Om en juridisk person inte lämnar ut dokumentation till en myndighet enligt 2 kap. 2 § första stycket, ska Bolagsverket på begäran av myndigheten förelägga den juridiska personen, den verkställande direktören, en styrelseledamot eller en motsvarande befattningshavare att vid vite lämna ut dokumentationen.

Om en verklig huvudman inte tillhandahåller uppgifter enligt 2 kap. 2 § tredje stycket, får Bolagsverket på begäran av den juridiska personen förelägga den verkliga huvudmannen att vid vite tillhandahålla uppgifterna.

**Förvaltare av en trust eller
liknande juridisk konstruktion****Truster**

9 §

För en fysisk person som är förvaltare av en trust eller liknande juridisk konstruktion gäller det som sägs om en juridisk person i 2–4, 6 och 7 §§.

För en fysisk person som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust gäller det som sägs om en juridisk person i 2–4 §§, 6 § och 7 § första stycket.

10 §

Bolagsverkets beslut om vitesföreläggande och om utdömande av vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Bolagsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 7 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Finansinspektionen ska, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med

- andra behöriga myndigheter,
- Europeiska kommissionen,
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, och
- Europeiska centralbanken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

*Regeringens förslag**Utskottets förslag***1 kap.**

2 §

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, *dock inte tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag,*

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 17,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, eller

23. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.